

Nr. 27**ANUL 2013**

SEBIȘ EXPRES

**PUBLICAȚIA
LOCALĂ
A ORAȘULUI
SEBIȘ**

Apare lunar, și se distribuie gratuit în Orașul Sebiș și localitățile Donceni, Prunișor și Sălăjeni

NAȚIONAL SEBIȘ, debut de senzație!

Regal fotbalistic! O echipă sudată și bi-nemotivată! Valoare!

Asta am văzut în jocul de acasă dintre Național Sebiș și Șoimii Pâncota când echipa noastră de suflet s-a impus, chiar și în inferioritate numerică. Avem echipă, iar publicul care a umplut până la refuz tribunele a văzut un Național Sebiș plin de forță, care a arătat că merită toate punctele puse în joc. A fost un debut pe teren propriu cum nu se putea mai frumos. I-am ciuruit, le-am dat clasă. Național Sebiș a făcut spectacol!

>>> PAG. 6

NAȚIONAL SEBIȘ - Șoimii Pâncota 1-0

Hramul Bisericii Ortodoxe din Prăjești „Adormirea Maicii Domnului”

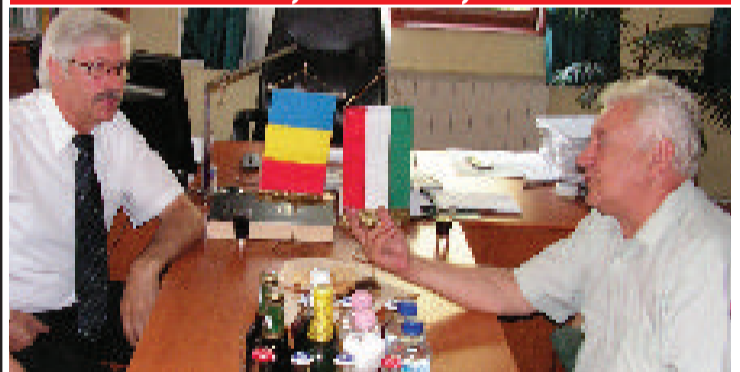
Hramul bisericii ortodoxe din Prăjești, sărbătorit în luna august a reprezentat practic cel mai important eveniment al comunității creștine din prăjești. Slujba religioasă oficiată cu această ocazie, ca semn de cinstire adus bisericii a avut loc în după-amiaza zilei de 14 august, când preotul paroh Rus Cătălin, alături de protopopul Ioja Benjamin și de ceilalți preoți invitați a slujit taina Sfântului Maslu. La acest moment important din viața bisericii au participat pe lângă creincioșii veniți în număr mare, pri-

marul Feieș Gheorghe, deputatul Eusebiu Pistru, precum și primarul comunei Chisindia, Pașca Ionel. Primarul Feieș, care a dorit să fie alături de întreaga comunitate din Prăjești ne-a declarat: „Comunitatea din Prăjești reprezintă parte integrantă a orașului Sebiș. Mă bucur că am putut fi la acest important moment al bisericii ortodoxe din Prăjești și felicit întreaga comunitate pentru modul în care a știut să sprijine biserica, ori ce câte ori a fost nevoie.”

>>> PAG. 2

Orașele Sebiș și Elek (Ungaria), orașe înfrățite

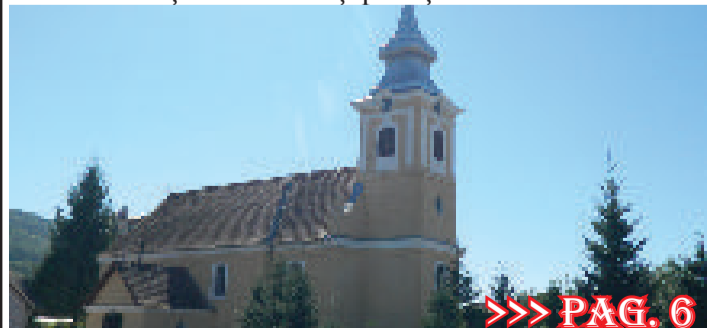

Între orașul nostru și orașul Elek din Ungaria există vechi relații de colaborare, ele începând în anul 1999, când primarul Feieș și primarul orașului Elek au semnat un acord de înfrățire.

>>> PAG. 3

200 de ani de la înființarea Bisericii Reformate din Sebiș!

Sâmbătă 7 septembrie a fost un eveniment de mare sărbătoare pentru Biserica Reformată din Sebiș. S-au împlinit 200 de ani de existență a bisericii în Sebiș, fapt pentru care s-a oficiat o slujbă specială la care pe lângă preotul paroh au fost invitați cei mai înalți prelați ai Bisericii Reformate.

>>> PAG. 6

Hramul Bisericii Ortodoxe din Prăjești „Adormirea Maicii Domnului”

>>> PAG. 1

Taina Sfântului Maslu oficiată cu acest prilej a scos în evidență încă o dată importanța Bisericii și implicit uniunea care există între biserică și comunitatea creștin ortodoxă din Prăjești. Putem concluziona că și anul acesta Hramul „Adormirea Maicii Domnului” al bisericii ortodoxe din Prăjești a fost cinstit după toate canoanele bisericești, el reprezentând moment de referință pentru biserică.

Despre Praznicul Adormirii Maicii Domnului

Sărbătoarea ortodoxă a Adormirii Maicii Domnului este foarte apropiată de ceea ce romano-catolicii numesc Ridicarea la cer a Fecioarei Maria. În conformitate cu Sfânta Tradiție, Maica Domnului a murit ca orice ființă omenească, „adormind,” așa cum indică și numele sărbătorii. Ea a murit așa cum mor toți oamenii, nu în mod „voluntar” ca Fiul ei, ci prin necesitatea naturii ei umane muritoare care este indisolubil legată de stricăciunea acestei lumi.

Apostolii au fost aduși în mod miraculos la acest eveniment și au fost cu toții prezenți, cu excepția Sfântului Apostol Toma, atunci când Maica Domnului a trecut din această viață. Apoi, ea a fost înmormântată. Apostolul Toma a ajuns câteva zile mai târziu; dorind să o vadă încă o dată, i-a convins pe ceilalți să deschidă mormântul Maicii Domnului. Atunci Apostolii au descoperit că trupul Ei nu mai era în mormânt. Acest moment este pentru noi pârga (primul rod) al învierii de obște a credincioșilor, care va avea loc după a doua venire a lui Hristos.

Praznicul poartă numele de Adormirea Maicii Domnului, pomenind trecerea ei din această viață, cuvântul „Adormire” traducând grecescul Koimisis, care înseamnă adormirea întru moarte (de aici vine cuvântul cimitir). Biserica Romano-Catolică preferă să numească acest eveniment

ridicare la cer (lat. assumptio, lit. „primire” [în cer]) întrucât, ținând seama de dispariția trupului Maicii Domnului din mormânt, consideră că Ea a fost înălțată cu trupul la Cer.

La fel ca și în cazul nașterii Sfintei Fecioare, sau în cazul Intrării în Biserică, nici pentru Adormirea Maicii Domnului nu există referințe istorice sau biblice pentru această sărbătoare. Biserica Ortodoxă propovăduiește că Maica Domnului este fără de păcat, dar și că Fecioara Maria a avut nevoie cu adevărat să fie mântuită de Hristos - mântuită de încercări, suferințe și moarte din lumea aceasta. Ea a murit cu adevărat și apoi a fost luată la Cer de Fiul ei, ca Maică a Vieții, și ia deja parte la viața fără de sfârșit din Împărăția Cerurilor. Această viață în rai este pregătită și promisă tuturor care „ascultă Cuvântul lui Dumnezeu și îl păstrează” (Luca 11,27-28).

Praznicul Adormirii Maicii Domnului este unul din cele mai îndrăgite sărbători pentru credincioșii ortodocși români, mai ales datorită evlaviei deosebite a românilor față de Născătoarea de Dumnezeu. Un foarte mare număr de biserici și de mănăstiri poartă acest hram. În multe locuri, cu această ocazie se organizează pelerinaje la mănăstirile care își sărbătoresc astfel ocrotitoarea. Sate și comunități întregi vin împreună în aceste pelerinaje.

Credincioșii vin încă din prețuia Praznicului, în 14 septembrie și participă la slujbe, care în multe locuri au un fast deosebit. Astfel, slujba Vecerniei se prelungește cu o Priveghere care în unele locuri durează până foarte târziu în noapte sau chiar toată noaptea.

La slujba de înaintepăznuire se mai cântă în multe biserici și mănăstiri din România și Prohodul Maicii Domnului, o cântare special alcătuită pentru noaptea dinaintea praznicului, construită după modelul Prohodului Domnului și pusă pe linia melodică a celor trei stări ale acestuia. >>> PAG. 3

Hramul Bisericii Ortodoxe din Prăjești „Adormirea Maicii Domnului”

>>> PAG. 2 În pauzele dintre slujbe, credincioșii cântă, în unele locuri, și alte cântări (extra-liturgice) închinare Maicii Domnului, numite în Ardeal pricesne, care exprimă grija Născătoarei de Dumnezeu pentru oameni, precum și afecțiunea profundă a credincioșilor față de Cea pe care o numesc Măicuța Domnului. Unele dintre acestea sunt de o surprinzătoare familiaritate: „Am venit, Măicuță, să te mai vedem / și să-ți spunem dorul pe care-l avem...”

Poate cel mai cunoscut pelerinaj de Adormirea Maicii Domnului este, în România, cel de la Mănăstirea Nicula, păstrătoarea unei cunoscute Icoane făcătoare de minuni a Maicii Domnului [1]. Aici credincioșii se adună cu sutele de mii. Foarte mulți, în semn de evlavie față de Maica Domnului, al cărei ajutor îl cer și îl primesc, fac, la vremea praznicului, înconjurul bisericii (o dată sau de trei ori) în genunchi, așteptând apoi cu răbdare ore și chiar zile la rând pentru a ajunge să se închine Icoanei Maicii Domnului.

În afara slujbelor, în ziua praznicului se organizează în multe locuri, pe lângă mănăstiri sau și în orașe, târguri și serbări populare.

Orașele Sebiș și Elek (Ungaria), orașe înfrățite

>>> PAG. 1 Cea mai recentă acțiune desfășurată în baza acordului bilateral a fost cea din luna august, când în cadrul „Sărbătorii orașului Elek”, primarul Feieș a fost invitat pentru a participa cu echipa Național Sebiș la un turneu de fotbal. Astfel, pe lângă celelalte acțiuni oficiale întreprinse de primarul nostru în Ungaria, s-a găsit și o formulă prin care echipa noastră de fotbal a putut să dispute încă un meci de pregătire în vederea noului sezon fotbalistic.

Vizita oficială din orașul Elek a fost una de succes, primarul Feieș fiind primit cu toate onorurile cuvenite, pe lângă momentele solemne putând discuta în particular atât cu primarul orașului Elek, cât și cu o serie de investitori din țara vecină. **„Am dorit ca prin această vizită să consolidez relațiile de colaborare cu orașul Elek și în același timp să discut cu o serie de potențiali investitori pentru a găsi noi posibilități de investiții în Sebiș. M-am bucurat deoarece am reușit să stabilesc deja câteva întâlniri cu anumiți investitori care, din surse proprii de finanțare doresc să colaboreze cu orașul nostru pe anumite paliere economice. Nu doresc acum să intru în detalii vis-a-vis de aceste noi posibile investiții în Sebiș deoarece consider că este prematur a face acest lucru. Totuși sunt deja premise pozitive că vom începe unele colaborări fructuoase, avantajoase pentru Sebiș, cu câțiva dintre investitorii prezenți la Elek.”**, a declarat primarul Feieș.

NAȚIONAL SEBIȘ II, vrea promovarea!

Cea de a doua echipă a Sebișului este hotărâtă să atace promovarea în acest sezon! Se vede acest lucru din modul în care au abordat începutul turului. A fost un început în forță cu o victorie categorică în etapa de debut când au învins cu 8-0 Steaua Grăniceri. Au urmat încă două victorii, 1-6 în deplasarea de la Macea și 4-1 acasă cu cei din Socodor. Ultimul meci din deplasarea de la Apateu s-a încheiat cu scorul 0-3.

Cu alte cuvinte Național Sebiș II se prezintă impecabil până acum, toți jucătorii fiind motivați să obțină promovarea.

Sportul rege continuă astfel să aducă numele Sebișului în prim-plan, peste tot în județ în momentul de față Sebișul fiind privit ca un adevărat centru fotbalistic, greu de egalat. Național Sebiș II vine să confirme acest lucru, spre bucuria suporterilor din oraș care acum pot urmări partide de fotbal, pe lângă ziua de vineri și duminica când joacă echipa a doua a orașului.

Chiar ne-am bucurat că am văzut la stadion o mulțime de suporteri veniți să încurajeze Național Sebiș II, ceea ce arată dacă mai era nevoie cât de iubit este sportul rege la noi în oraș.

Clasamentul Ligii a V-a, Seria B

1	VIITORUL SATU NOU	4	4	0	0	25-2	12
2	CS NATIONAL SEBIS	4	4	0	0	21-2	12
3	CS DACIA BELIU	4	4	0	0	13-3	12
4	CS ȘOIMII ȘIMAND	4	3	0	1	12-7	9
5	FRONTIERA PILU	4	3	0	1	8-5	9
6	FLACĂRA ȚIPAR	4	2	0	2	11-10	6
7	OLIMPIA BOCSIG	4	2	0	2	10-12	6
8	CETATE DEZNA	4	2	0	2	7-12	6
9	CRÎȘUL ALB BUTENI	4	2	0	2	4-10	6
10	VIITORUL ȘEPREUȘ	4	1	1	2	7-7	4
11	AVÂNTUL TIRNOVA	4	1	0	3	4-8	3
12	VULTURII SOCODOR	4	1	0	3	5-10	3
13	RECOLTA APATEU	4	1	0	3	3-9	3
14	CRÎȘUL ALB ȘICULA	4	1	0	3	5-15	3
15	STEAUA GRĂNICERI	4	0	1	3	4-14	1
16	VOINȚA MACEA	4	0	0	4	1-14	0

NAȚIONAL SEBIȘ, debut de senzație!

Înainte să ajungem însă să vorbim despre partida cu Șoimii Pâncota de acasă să trecem în revistă cele mai importante evenimente care s-au petrecut la club în lunile precedente și care au făcut din Național Sebiș o adevărată forță fotbalistică. În timp ce toți se laudau că își întăresc echipele, în special Ineu și Pâncota, la noi era tăcere totală. Adversarii se uitau la Național Sebiș de sus și ne vedeau ca pe o victimă sigură. Primarul Feieș în schimb, împreună cu oamenii de bază ai clubului i-au lăsat pe toți să se laude și să vorbească pe la colțuri și au acționat în secret fiind calculat fiecare pas.

Astfel, într-o primă etapă primarul nostru a evaluat echipa, s-a consultat cu staff-ul clubului și a pornit la drumul de a face din Național Sebiș o echipă competitivă. Toate acestea, în timp ce adversarii nici măcar nu miroseau ce li se pregătește. Prima etapă a fost încheierea parteneriatului cu Poli Timișoara, în urma căruia echipa noastră deja s-a întărit cu doi jucători. A urmat apoi o adevărată vânatoare de achiziții, Dida fiind însărcinat de primar să aducă la echipă jucători identificați ca necesari și care să suplinească și să întărească posturile deficitare. Într-un secret deplin s-a reușit aducerea pieselor necesare echipei și s-a trecut la verificarea acestora în meciurile amicale. Adversarii noștri au început să se trezească și să realizeze că primarul Feieș a alcătuit la Sebiș o echipă care avea să le pună reale probleme. Când asta? După meciurile amicale cu Bacăul (scor 2-1 pentru Național Sebiș) și UTA (1-1 la Arad). Abia atunci toți au înțeles că nu va fi de glumit în acest sezon fotbalistic cu Național Sebiș. Planul primarului nostru nu s-a oprit însă aici, a urmat atragerea în staff-ul clubului a celebrului manager Ionuț Popa și a antrenorului de portari Sandu Țamboi. Și iată, s-a format un Național Sebiș puternic, care a și început în forță campionatul cu o victorie la scor de reprezentare în deplasarea de la Sănătatea Cluj-Napoca.

În prima partidă de pe teren propriu, când am primit vizita celor de la Șoimii Pâncota, chiar dacă am jucat în 10 oameni, le-am arătat că anul acesta cu Național Sebiș nu se glumește. În inferioritate numerică echipa s-a mobilizat exemplar scorul final fiind unul favorabil nouă, 1-0. Două partide oficiale a jucat echipa până acum în campionat și a obținut tot atâtea victorii. Nimeni nu se aștepta la acest lucru și cu siguranță că de acum încolo meciurile vor fi mai dificile, fiindcă toți adversarii ne vor privi cu teamă și se vor mobiliza exemplar. Toți cei care au comentat în această vară, privind Național Sebiș cu superioritate au fost înșelați de strategia primarului nostru și s-au văzut acum în postura de a se uita cu frică la Național Sebiș.

Național Sebiș, vrem să vedem culorile alb-albastru deasupra tuturor.

„Național Sebiș reprezintă un brand al orașului nu este doar o simplă echipă de fotbal, ci prin ea este promovată imaginea Sebișului peste tot unde se deplasează echipa noastră. Este vorba de mândria tuturor Sebișenilor de a avea o echipă competitivă, iar pentru acest deziderat m-am zbatut în permanență. Știu că mai noile promovate echipe din județul nostru în liga a treia au dorit și doresc să obțină victorii contra noastră cu orice preț, la mijloc fiind invidia că Sebișul are echipă în această ligă de șase ani. Nu a fost ușor să rezistăm atâta vreme în acest eșalon, însă am făcut toate eforturile necesare pentru a rămâne la acest nivel fotbalistic, lucru pe care l-am și reușit. Vă mulțumesc tuturor sebișenilor, suporterii echipei, că ați fost alături de mine și că prin atitudinea

voastră mi-ați dat forța să continui a susține echipa noastră, Național Sebiș. Dacă anul trecut cei din Pâncota au reușit să ne surclaseze, anul acesta a venit vremea ca noi să le arătăm că nu se pot pune cu sebișenii. Am obținut toate cele trei puncte în confruntarea directă, obiectiv realizat.”

Primar Feieș Gheorghe

Clasamentul Ligii a III-a, Seria V

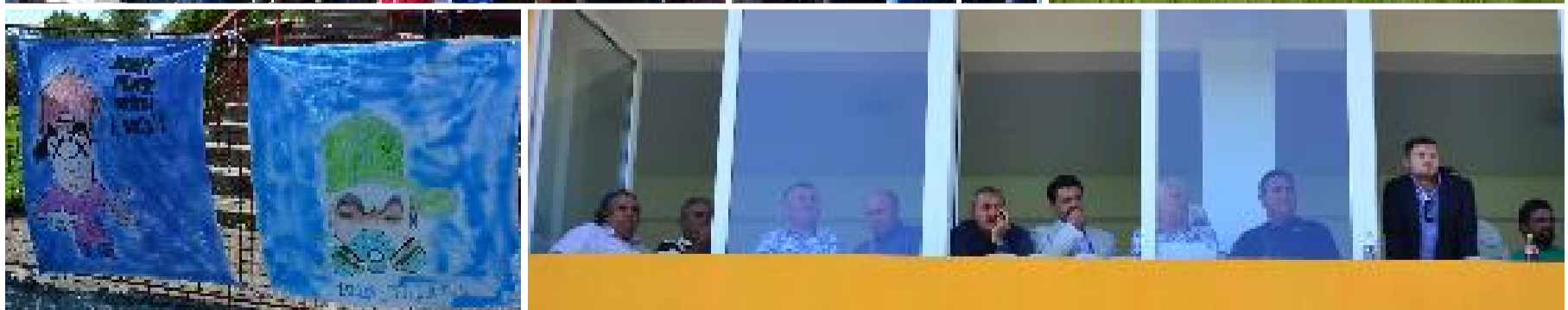
1	CS Oșorhei	2	2	0	0	7-2	6
2	NAȚIONAL SEBIȘ	2	2	0	0	4-0	6
3	FC Zalău	2	1	1	0	4-1	4
4	Unirea Jucu	2	1	1	0	6-4	4
5	FC Municipal Baia Mare	1	1	0	0	3-0	3
6	Metalurgistul Cugir	2	1	0	1	3-2	3
7	CS Ineu	2	0	1	1	1-3	1
8	FC Arieșul 1907 Turda	2	0	1	1	2-5	1
9	Maramureș Baia Mare	1	0	0	0	0-0	0
10	Șoimii Pâncota	2	0	0	1	0-1	0
11	Unirea Dej	2	0	0	2	3-9	0
12	Sănătatea Cluj	2	0	0	2	0-6	0

Vulcanul din Sebiș a erupt!

Atmosfera de la meciul de acasă contra celor din Pâncota a fost una plină de adrenalină. Tribuna stadionului a fost luată cu asalt de sebișenii care au venit să susțină echipa în această confruntare. Stadionul din Sebiș a devenit un adevărat vulcan care a erupt în momentul în care echipele au intrat pe teren. Tribuna a devenit al doispzezecelea jucător, încurajându-i pe alb-albaștri pe tot parcursul partidei. Când am rămas în zece oameni publicul a fost cel care a știut să împingă de la spate echipa spre victoria mult dorită. Vuietul de bucurie însă s-a produs abia în momentul înscrierii golului victoriei, când toată lumea, de la spectatori până la oficialități au sărit în sus de bucurie. Național Sebiș s-a impus, cele trei puncte erau acum în vistieria echipei noastre, deci confruntarea s-a încheiat așa cum ne-am dorit cu toții. O victorie meritată.

Cât despre importanța acestei partide, ea a fost una de mare interes pentru întreg județul, la meci, alături de primarul Feieș venind să asiste președintele Consiliului Județean Arad domnul Nicolae Ioțcu, precum și o sumedenie de primari, de la Chisindia, Almaș, Pâncota, Hășmaș, Beliu, etc. Național Sebiș - Șoimii Pâncota, scor 1-0 a fost partida care a descătusat din nou bucuria pe stadionul din Sebiș!

Nu putem încheia această scurtă prezentare decât exprimându-ne dorința de a vedea în continuare partide la fel de frumoase, tribune la fel de pline și bineînțeles rezultate la fel de favorabile pentru echipa noastră. Stadionul din Sebiș trebuie să devină calvarul tuturor adversarilor!

Momente din istoria localității Prunișor!

Spicuiți din monografia scrisă de înv. Vasile Brăiloiu

CUVANT ÎNAINTE

Am cunoscut satul Prunișor din anul 1930, iar din 1932 până în 1956, am locuit în această localitate. De atunci fața satului s-a schimbat cu totul. Casele de bârne, acoperite cu paie, cu băbură în loc da horn și cu ferestre foarte mici, au dispărut, fiind înlocuite cu altele mult mai arătoase și mai luminoase. Șterțul și lampa cu petrol au cedat locul curentului electric.

Șoseaua, plină de gropi și noroi, a fost asfaltată. Unele trotuare au fost acoperite eu plăci de beton, iar altele cu pietriș. S-a construit cămin cultural în mijlocul satului. S-a schimbat modul de proprietate asupra pământului, felul de muncă, mijloacele de transport și a crescut nivelul de trai al populației.

În septembrie 1944, teritoriul satului Prunișor a fost teatru de război, timp de trei zile, între armata română și cea maghiară. De aici a început victoria asupra inamicului invadator, pe direcția Prunișor-Beliu-Tinca. Multe familii din Prunișor s-au mutat în alte localități, iar în loc au venit altele dinspre munte. Am cercetat arhiva școlii, a oficiului parohial

și a consiliului orășenesc Se bis, din care am aflat prim câte greutăți au trecut locuitorii din satul Prunișor și cătunul Toplița. Am cercetat trecutul acestor localități, de când figurează în diferite documente. Am notat evenimentele mai semnificative petrecute în vremurile mai apropiate, pe care le-am aflat din informațiile bătrânilor, iar pe altele, le-am cunoscut personal, în timp de peste cincizeci de ani.

Peste câteva zeci de ani și acestea vor fi de domeniul trecutului, având în vedere transformările ce se produc în societate în mersul el vertiginos înainte.

Consider că este bine să cunoaștem trecutul, ca pe el să se clădească viitorul mai bun, mai luminos.

Pe baza materialelor ce mi-au stat la dispoziție, a informațiilor ce le-am primit și a faptelor cunoscute personal, m-am socotit să alcătuiesc a monografie a satului Prunișor și a cătunului Toplița.

Și pe această cale mulțumesc tuturor celor care m-au ajutat, punându-mi la dispoziție diferite documente și informații.

Vasile Brăiloiu, Februarie 1984

ÎNTEMEIEREA SATULUI

În timpurile vechi, în județul Arad, ca și în alte părți ale țării, pădurile se întindeau pe suprafețe foarte întinse, nu numai la munte, ci și în regiunea dealurilor și chiar a câmpiei. De-a lungul apelor curgătoare, la adăpostul pădurii, încă din vremurile întunecate ale năvălirilor, românii au format mici așezări sătești. La intrarea dinspre vest, în Depresiunea Zărandului, de-a lungul Crișului Alb și a afluenților săi, s-au întemeiat salbe de sate, mai mari sau mai mici. O asemenea așezare a luat ființa și de-a lungul pârâului Valea Nouă ce se varsă în Teuz, după ce acesta scapă dintre dealuri. Valea Nouă străbate o depresiune de câțiva km, marginită de dealuri cu pante domoale, acoperite cu ierburi și păduri. Terenul din cuprinsul depresiunii cât și câmpia ce se întinde spre vest de pantele dealurilor, este favorabil pentru lucrări agricole.

Încă din timpurile foarte vechi, pe aceste locuri s-au așezat câteva familii de români, formând mai multe crânguri. În apropiere de șoseaua de azi, pe pantele domoale ale Dealului Imas, pe locul unde se află cimitirul, s-au așezat câteva familii. Fiindcă terenul pe care s-au stabilit semăna cu o grădină înconjurată de păduri, și-au numit așezarea crângul Grădina. Mai târziu, numirea a fost tradusă în ungurește Kertes. Locuitorii i-au spus Chertis sau Cercis.

În partea de sud a cimitirului de

azi a fost construită o biserică de lemn, de către locuitorii acestui crâng. Locul unde a fost construită s-a cunoscut până prin anul 1960.

Spre est de cimitir, lângă Vale, au construit și o moară cu o pereche de pietre, acționată de apa condusă pe un iaz. Această moară a fost amintită din 1746 până la 1937 când s-a demolat, rămânând numai numele locului La moară.

Pe pantele dealului Hălmăgeni, pe la Vadul Onii în sus, s-au așezat câteva familii ce purtau numele Hălmăgean (poate veniți din părțile Hălmagiului), iar altele pe Dealul Iepure. Așezarea aceasta s-a numit crângul Hălmăgeni. Și locuitorii acestui crâng au construit o biserică din lemn, în apropiere de Vadul Onii, pe locul numit Biserița. Pe partea stângă a Văii, lângă șosea, pe Dealul Baii, s-a format crângul Cofăneștilor. Deși erau dispersați pe crânguri, locuitorii alcătuiau o singură așezare ce purta numele Chertis (u. Kertes), Crângul Hălmăgeni fiind cel mai îndepărtat, s-a mai numit Chertișul de Sus, iar cel de lângă cimitir Chertișul de Jos. (Inf. Popa Giuri, n. 1875).

Legătura între crânguri se făcea pe drumuri de căruțe nepietruite. De la Cofănești la Hălmăgeni, drumul era pe lângă Ciotoaia, Jepul Docii, Vâlceaua, Vadul Onii, iar de la Chertișul de Jos la Hălmăgeni pe sub coasta dealurilor: Imas, D.Morii, Dealul Mărinchii, Biserița.

La moară măcinau toți locuitorii.

Când populația s-a mai înmulțit și avea trebuință de pământ de muncă, mai mult, a început să defrișeze câte o parcelă de pădure și s-o transforme în pământ de cultură. Cu timpul, parcelele de pământ arător au devenit tot mai mari, ca proprietate a întregii așezări (a obștii). Le-au denumit: Bușea, Moțasca, Hălmăgeni, Perești și Cofănești, după numele vechilor proprietari au fost denumite majoritatea dealurilor și a pâraielor care le despart: Dealul Chiii, Dealul Ciotului, pârâul Ciotului, Dealul Cheșii, pârâul Cheșii, Dealul Hălmăgeni, pârâul Radului, Dealul Mărinchii, pârâul Mărinchii, Dealul Bobdii, pârâul Morosan, Dealul Cocos, pârâul Tapu, Dealul Iepure, Ciotoaia, Jepul Dorii, Dealul Baii, Dealul Benii, Vadul Onii, pârâul Ghentului și altele. Unele denumiri s-au dat după porecla foștilor proprietari. (Cocos, Iepure, Tapu Ciotu, Bobdii, Ghentu).

ATESTĂRI DOCUMENTARE

Localitatea Chertiș s-a format în timpuri foarte vechi, poate pe la începutul secolului al XIV-lea. Coriolan Suci în lucrarea „Dicționar istoric al localităților din Transilvania” vol. 2, la pag. 62, notează că localitatea Chertis există încă de la anul 1406.

În timpul feudalismului, dreptul de proprietate asupra pământului aparținea regelui, care dăruia moșii și sate întregi aceluia ce se distingeau în războaie ori în alte servicii, ridicându-i la rangul de nobili. Aceștia stăpâneau domeniul condiționat de serviciul datorat, de creștință față de rege care, în caz de necredință, putea să i-l revoce.

De aceea în decursul secolelor și satul Chertis cu teritoriul său a cunoscut mai mulți stăpânitori. În anul 1565, turcii au cucerit întregul comitat Zărand, formând nahia Ineului în care intra și cetatea Dezna cu satele aparținătoare, între care și Chertisul. Pe la 1574, pașa Cseri, begul din Cetatea Dezna, stăpânea aceste sate.

La anul 1597, pusta Chertișului de Sus a trecut în stăpânirea lui Kornis Gabor, consilierul lui Sigismund Bathori, principele Ardealului. În anul 1613 Chertisul era proprietatea nobilului Keresztesy Pal, ca și satele de pe Valea Deznei.

În anul 1732 s-a creat un latifundiu care cuprindea satele de la Mădrijești până la Cuvin și Miniș, între care și Chertisul. Acest domeniu a fost dăruit principelui

Raynold de Modena, de către împăratul Austriei, Carol al III-lea. În timpul împărătesei Măria Tereza, principele a fost acuzat de infidelitate și decapitat, iar domeniul a trecut în posesiunea statului. Pe la anul 1808, comuna Chertiș făcea parte din proprietatea contelui Iosif Konigsegg de Rothenfels, înzestrat la 1804 cu marele domeniu de la Sebiș.

După desființarea iobăgiei, moșiile de la Chertiș au fost atribuite grofului Waldstein Christian, iar ultimul proprietar a fost Wenchem Cristina, până în 1923.

În anul 1913, scriitorul maghiar Somody Gyula în monografia județului Arad, scrie despre Chertiș: „Kertis plasa Sebiș. Suprafața 7331 holde cadastrale. Populația 390 locuitori. Comună cu populație în exclusivitate română. Învecinată cu Ignești, Sebiș, Răpsig și înspre Bihor cu Cărând. Se întinde pe ses. Pământul este deluros, iar pe unele locuri bălțește apa periodic.

Populația trăiește din munci de câmp, în special recoltat grâu în împrejurimi, vânzări din produse de lemn (spițe, obezi, roți, cozi de unelte). Produc prune din soi bun, bistrițe. După sursele locale, din amintirile bătrânilor, întemeietorii așezării au fost Cofan și Fereștean. Numiri topografice: Cofănești, Ferești, Tomești, Hălmăgeni, dulaie denumite după proprietarii lor inițiali.

Lunca - loc cu pădure de stejari, Râpa Roșie - vale al cărei pământ este roșu ruginiu; Moștină - deal Toplița - izvor cald folosit la topirea cînepei. Pârâul Cădari a primit numele de la ciubărari care confecționau căzi, ciubere, doage. Are străzi drepte, bine aranjate în ordine. Nume nu are decât una: „La butuc”. Numărul caselor: 172. Proprietar a fost grof Rottenfels Konigsegg, în 1913 Wechwim Cristina.” (tradus de Patko Andrei, Sebis).

Notă: Intre numirile de mai sus s-au strecurat unele erori: Toplița este cătunul locuit de slovaci. Izvorul cald este știubeiul din hotarul comunei Cărând, situat la cea. 300 m nord-vest de Toplița, de la care se aprovizionau cu apă potabilă și locuitorii din Toplița, până în anul 1935, când și-au săpat fântâni cu sfredelul. Strada „La butuc” este ulița Butuci.

Noi investiții în infrastructura orașului!

O nouă lucrare de modernizare a infrastructurii Sebișului a fost cea de asfaltare a străzii dintre primărie și muzeu. S-a rezolvat astfel modernizarea străzii, care datorită ploilor se afla într-un stadiu avansat de degradare. O lucrare binevenită, care face parte din programul de modernizare a infrastructurii orașului, program realizat an de an atât prin modernizarea unor străzi, cât și prin amenajarea de noi trotuare.

A început construcția tribunei a II-a

Și la baza sportivă au fost demarate investiții de modernizare. Este vorba de începerea lucrărilor de construire a tribunei a II-a la stadion. Amenajarea acestei noi tribune va avea impact pozitiv major asupra utilității cât și a esteticii bazei sportive a orașului, care va dispune inclusiv de o instalație de nocturnă. Deocamdată lucrările de construire a tribunei a II-a sunt în stadiu incipient, fiind săpată fundația. Vă vom ține la curent cu evoluția lucrărilor.

Lucrări de renovare la sala de sport

Sala de sport a orașului a fost și ea inclusă într-un program de renovare. Astfel, exteriorul sălii a fost reabilitat prin executarea unor lucrări de termoizolare, tencuire și zugrăvire exterioară. Putem spune că acest sfârșit al verii nu a fost deloc pierdut, administrația locală derulând o serie de lucrări, chiar dacă am fost în plină perioadă a vacanțelor.

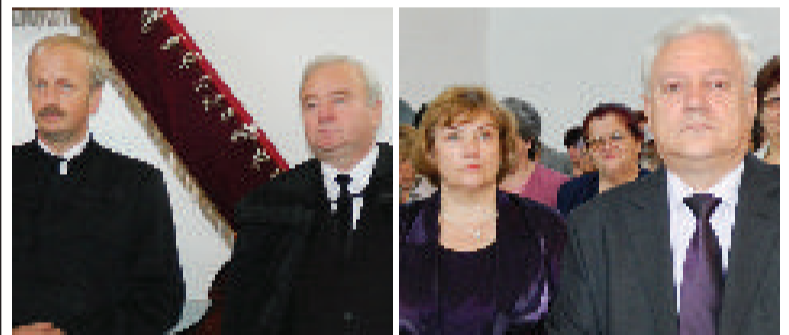
Gazonul a fost pregătit pentru campionat

Dacă anul trecut, în urma disputării meciurilor din campionat, gazonul bazei sportive s-a deteriorat vizibil, automat s-a trecut la refacerea acestuia. S-a investit în reamenajarea gazonului astfel încât terenul de fotbal să arate impecabil și să fie „masă de biliard” pentru ca jocul celor de la Național Sebiș să meargă șnur. Lucru care s-a și întâmplat!

200 de ani de la înființarea Bisericii Reformate din Sebiș!

>>> **PAG. 1** Un gest de mare emoție a fost reprezentat și de invitarea cu această ocazie a preoților parohi care au slujit de-a lungul timpului la biserică reformată din Sebiș și care încă mai sunt printre noi. Evenimentul a adus la o altă întreaga comunitate reformată din oraș, biserica devenind neîncăpătoare, așa cum șade bine unui moment de o asemenea importanță istorică. Primarul Feieș Gheorghe a fost și el prezent alături de comunitatea reformată în semn de apreciere față de biserica reformată, care face parte din cultura religioasă a Sebișului. Am văzut o comunitate unită care respectă istoria și care știe să-și aducă aminte cu solemnitate de momentele de marcă ale bisericii.

Vorbe din bătrâni - septembrie

Toamnă caldă, iarnă lungă. De cade gheața înainte de Sf. Mihai, iarna se pune cu rând. Răpciune cald, brumărel rece și umed. După Sf. Mărie să nu porți pălărie. Tunetul din septembrie vestește multă neaună în Faur și an mănăs. Plecarea timpurie a rândunelelor înseamnă că și iarna vine curând.

Paiele, fânul și ovăsul sunt ca banii cei vechi și prietenii cei buni.

Zodia cumpenei (13 sept. - 12 oct.)

Zodia cumpenei aduce femei vesele, șagălnice, le place să fie laudate, atât ele, dar și podoabele. Ar fi bune gospodine dacă nu ar fi cam mână spartă.

Bărbații sunt vorbăreți, laudăroși. Se chibzuiesc însă bine până ce încep o treabă, de aceea nu le merge rău în viață.

Sursa: După calendarul pe 140 de ani, editat în anul 1947.